

IZLOŽBA O 20. OBLJETNICI SMRTI BISKUPA ĆIRILA

Tihonija Zovko

Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku
Katolički bogoslovni fakultet u Đakovu
Središnja nadbiskupijska i fakultetska knjižnica
knjiznica1@djkbfb.hr

Ankica Landeka

Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku
Katolički bogoslovni fakultet u Đakovu
Središnja nadbiskupijska i fakultetska knjižnica
knjiznica2@djkbfb.hr

BROJ
BIBLIOGRAFSKE
JEDINICE

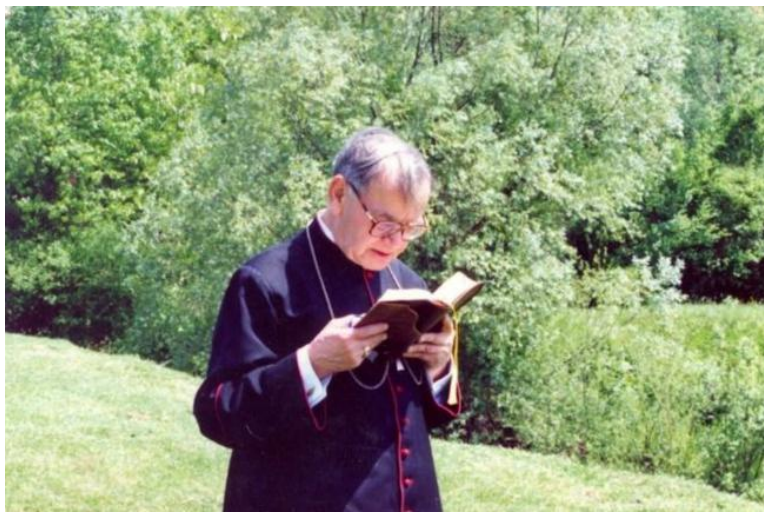
472

Središnja nadbiskupijska i fakultetska knjižnica Katoličkog bogoslovnog fakulteta u Đakovu povodom 20. obljetnice smrti u prostoru Sinodske dvorane upriličila je izložbu „Mons. Ćiril Kos – čovjek, svećenik i pastir“. U izložbi je kronološki obuhvaćeno 48 jedinica građe prikupljenih iz monografskih i serijskih publikacija knjižnog fonda knjižnice podijeljenih u četiri cjeline: prevoditeljski rad biskupa Ćirila kao duhovnika u Bogoslovnom sjemeništu, pisane riječi biskupa Ćirila te monografske i serijske publikacije o životu i djelu koje nam u slici i riječi prikazuju bogato svećeničko i biskupsko djelovanje. Uz knjižnu građu, u izložbu je iz Nadbiskupijskog arhiva u Đakovu za ovu prigodu ustupljeno jedanaest dokumenata. Izložba je bila otvorena za javnost od 23. svibnja 2023. do 6. srpnja 2023.

Ćiril Kos¹ bio je čovjek, svećenik i biskup koji je znao okupiti, slušati, razumjeti i povezivati ljude. Rodio se 19. studenog 1919. u Ribić Bregu u Župi Ivanec u Hrvatskom zagorju. Odrastao je u župi Harkanovci kod Valpova. Filozofsko-teološke studije završio je u Đakovu. Za svećenika je zaređen 9. srpnja 1944. godine. Obavljao je razne službe: kapelan u Srijemskoj Mitrovici (1944.-1946.), upravitelj župe Trnjani (1946.-1951.), duhovnik Sjemeništa (1951.-1959.) te kao kapitularni vikar biskupije. Kao biskup

¹ Usp. PAVLOVIĆ, Anto. Ćiril Kos (1919.-2003.). Kapelan, župnik, duhovnik, kanonik, generalni vikar, biskup // Stotinu reverendi. Životopisi biskupa i nekih svećenika Đakovačke i Srijemske biskupije koji su rođeni izvan nje.- Vlas. naklada: Slavonski Brod, 2008., str. 517-529.; SRAKIĆ, Marin. Mons. Ćiril Kos, dijecezanski biskup u miru // Plodovi prošlosti – zalag budućnosti.- Đakovačko-osječka nadbiskupija: Đakovo, 2013., str. 215-220.

đakovački i srijemski upravljao je biskupijom od 1974. do 1997. godine. Katolički bogoslovni fakultet Sveučilišta u Zagrebu 1989. godine dodijelio mu je počasni doktorat iz teologije. Njegovim zalaganjem otvoren je Spomen muzej biskupa Josipa Jurja Strossmayera s ciljem daljnjeg proučavanja života i mjesto u kojem će se sabrati sva najvažnija njegova ostavština te je započela izgradnja Svećeničkog doma i Središnje nadbiskupijske i fakultetske knjižnice. U Đakovu je 1999. proslavio veliki jubilej: dvadeset petu obljetnicu biskupske službe, pedeset petu svećeništva i osamdesetu godinu života. Preminuo je 6. srpnja 2003. u KBC Osijek u 84. godini života. Pokopan je u Đakovu 8. srpnja 2003. u kripti đakovačke katedrale.

Slika 1. Biskup Ćiril

Biskup Ćiril bio je čovjek duboke vjere, iskrenosti, prirodene spontanosti i jednostavnosti, koji je u susretima unosi vedrinu i radost te njemu svojstvenu neposrednost. Bio je velik i jedinstven čovjek, učitelj, prijatelj i pastir.

Prevodilački rad biskupa Ćirila

1. PLUS, Raoul. Svakidašnja razmatranja za bogoslove. (srpanj-rujan) /Prev. Ćiril Kos.- Đakovo: Izdali bogoslovi Bogoslovnog sjemeništa, 1953. – 110 str.; 4° /strojopis autogr./
2. PIO XII., papa. Enciklika sv. Oca Pape Pija XII „O sv. Djevičanstvu“ /Prev. Ćiril Kos.- Đakovo: [s.n.], 1954. (Beograd : Grafičko preduzeće „Jovan Popović“).- 32 str.; 8°
3. VILLEPELET, Chanoine, Putokaz za bogoslove preko praznika. 2. svezak: kolovoz – rujna /Prev. Ćiril Kos./ Đakovo, 1955. - 131 str.; 4° /strojopis autogr./

4. BORIES, Marcel. Moj život po križu. /Prev. Ćiril Kos.- Đakovo: Izdali bogoslovi VBŠ-e, 1956. – 49 str.; 4°, /strojopis autogr./
5. COURTOIS, Gaston. Pred licem Gospodnjim: svećenička razmatranja. /Prev. Ćiril Kos. – Zagreb: Izdalo Nadbiskupsko sjemenište, 1956. – 96 str.; 4° /strojopis autogr./
6. RANSON, G. A. A. Moj život po žrtvi svete Mise: razmatranja o sv. Misi za bogoslove i svećenike /Prev. Ćiril Kos. – Đakovo: Izdali bogoslovi Bogoslovnog sjemeništa, 1956.- 83 str.; 4°/strojopis autogr./
7. TANQUEREY, Ad. Pregled duhovnog bogoslovlja / Prev. Ćiril Kos. – Zagreb: Nadbiskupsko Bogoslovno Sjemenište, 1956. – 227 str.; 4° /strojopis autogr./
8. TANQUEREY, Ad. Pregled duhovnog bogoslovlja. II. dio. Putevi kršćanske savršenosti. Svezak 2. Put sjedinjenja. /Prev. Ćiril Kos.- Zagreb: Nadbiskupsko Bogoslovno Sjemenište, 1957.- 138 + 17 + 9 + 9 + XVIII. str.; 4°, /strojopis autogr./ + U Dodatku: O. POURRAT, Duhovnost novog zavjeta.
9. RANSON, G. A. A. Moj život preko praznika,: razmatranja za bogoslove /Prev. Ćiril Kos/. Đakovo: Izdali bogoslovi Bogoslovnog sjemeništa, 1957. – 216 str.; 4° /strojopis autogr./
10. COURTOIS, Gaston. Pred licem Gospodnjim: svećenička razmatranja: 4. svezak /Prev. Ćiril Kos.- Đakovo: Izdali bogoslovi 1958. – 134 str.; 4° /strojopis autogr./
11. Manuale clericorum ordinandorum. Specimen examinis ordinandorum /Prev. i priredio Ćiril Kos.- Editio quinta post codicem I. C. novissimis apostolicae sedis actis conformata.- Đakovo: Izdali bogoslovi u Bogoslovnom sjemeništu, 1959. – 217 str.; 4° /strojopis autogr./ + Priručnik za pripravnike za ređenje. – Dodatak: Nekoliko dokumenata (lat.) – Obredi tihe, svećane i pjevane mise. Razmatranje o svetim redovima Raoula Plusa.
12. PLUS, Raoul. Pođi za mnom: svagdanja razmatranja za bogoslove. I dio: listopad-prosinac /Prev. Ćiril Kos.. Đakovo: Izdali bogoslovi VBŠ-e, 1959. – 246 str.; 8° /strojopis autogr./
13. BORIES, Marcel. Moj život po križu. /Prev. Ćiril Kos. – Đakovo: Izdali bogoslovi VBŠ-e, 1961. - 2. izdanje. - 111 str.; 8° /strojopis autogr./
14. Šematizam Bosansko-Srijemske ili Đakovačke biskupije i Apostolske administrature Sjeverne Slavonije i Baranje / uredio Ćiril Kos.- Đakovo: Izdao

Biskupski ordinarijat, 1963. – 262 str.; u Djakovu. /Uredio Ćiril Kos/. Djakovo, 1963. - 262 str. ; 8° /strojopis autogr./

Pisana riječ biskupa Ćirila

1. KOS, Ćiril. Štovanje Majke Božje na kršćanskom istoku, u: Glasnik biskupija bosanske i srijemske 70(1942)8, str. 60-63; 10, str. 77-79
2. KOS, Ćiril. Katehetskoj ljetnoj školi – Rijeka 1974., u: Odgoj djece u vjeri u kršćanskoj zajednici : zbornik radova / IV katehetska ljetna škola, Rijeka, 2-11. srpnja 1974. ; [gl. ur. Josip Baričević].- Zagreb : Kršćanska sadašnjost, 1975. [i. e. 1977]., str. 17-18.
3. KOS, Ćiril. Završna riječ monsinjora Ćirila Kosa, u: Rast vjere i obitelj : zbornik radova VIII. i IX. Katehetske ljetne škole Subotica 1979.-Đakovo 1980. ; [glavni urednik Milan Šimunović].- Subotica ; Đakovo : Katehetsko vijeće BKJ u suradnji s Katehetskim vijećima u Đakovu i Subotici, 1981., str. 299.
4. KOS, Ćiril. Pozdrav predsjednika KV BKJ mons. Ćirila Kosa, u: Vjera mladih i župska zajednica : zbornik radova X. i XI. Katehetske ljetne škole Varaždin 1981.-Pazin 1982. ; [urednici Pavao Crnjac i Milan Šimunović].- Zagreb : Katehetsko vijeće pri KBJ, 1983., str. 10-11.
5. KOS, Ćiril. Zajednici Sestara „Služavki Kristovih“, u: Služavke Kristove : (Ancillae Christi - Dienerinnen Christi) : 1972-1982. / priredila s. Marina Tolić ; [uredio Vilim Hirschenhauser].- Slavonski Brod : Služavke Kristove, 1983., str. 13-14.
6. Pozdravni govor biskupa Ćirila Kosa na otvorenju znanstvenoga skupa „Đakovo 750 godina“ u Zagrebu 15. XI. 1989., u: Vjesnik Đakovačke i Srijemske biskupije 43 (118)(1990)1, str. 5-7.
7. Pismo biskupa Ćirila Kosa, u: Za kraljevstvo Božje : život i djelo nadbiskupa dra Petra Čule : zbornik radova sa Studijskog dana, Mostar, 16. lipnja 1990. / [priredili Ante Luburić, Ratko Perić].- Mostar : Biskupijski ordinarijat, 1991., str. 22.
8. KOS, Ćiril. U duhu sv. Ćirila i Metoda, u: Božjo voljo spolnjevati : jubilejni zbornik ob 75-letnici Alojzija Šuštarja, ljubljanskega nadškofa in metropolita / zbral in uredil Anton Štrukelj.- Ljubljana ; Celje : Mohorjeva družba, 1995., str. 267.
9. Razgovor s biskupom Ćirilom Kosom, u: Politički zatvorenik 6(1996)49, str. 4-7.

10. Prigodno slovo pri dodjeli odličja mons. Ćiril Kos, biskup đakovački i srijemski u m., u: Politički zatvorenik 7(1997)69, str. 44.
11. KOS, Ćiril. Katedrala – bazilika, u: 40. Đakovački vezovi. Jubilarna revija 38(2006)38, str. 136-137. Iz Revije 1970.

Monografska izdanja o životu i djelu biskupa Ćirila

1. JARM, Antun – ŠULJAK, Andrija. Đakovo biskupski grad.- Biskupski ordinarijat: Đakovo, 2008., str. 49.
2. PAVLOVIĆ, Anto. Ćiril Kos (1919.-2003.). Kapelan, župnik, duhovnik, kanonik, generalni vikar, biskup // Stotinu reverendi. Životopisi biskupa i nekih svećenika Đakovačke i Srijemske biskupije koji su rođeni izvan nje.- Vlas. naklada: Slavonski Brod, 2008., str. 517-529.
3. U ime naroda : sudski procesi profesorima i bogoslovima đakovačkog sjemeništa 1959./60. godine / priredio Stjepan Sršan, Osijek : Državni arhiv : Đakovačko-osječka nadbiskupija i metropolija, 2009.
4. PAVLOVIĆ, Anto. Ćiril Kos (1919.-2003.). Đakovački ili bosanski i srijemski biskup //Svećenički velikani u Hrvata (II).- Vlas. Naklada: Slavonski Brod, 2013., str. 470-483.
5. SRAKIĆ, Marin. Mons. Ćiril Kos, dijecezanski biskup u miru // Plodovi prošlosti – zalag budućnosti.- Đakovačko-osječka nadbiskupija: Đakovo, 2013., str. 215-220.
6. ŠOTA, Stanislav. Pastoralna skrb biskupa Ćirila Kosa za prognane i izbjegle Đakovačke i Srijemske biskupije tijekom Domovinskog rata.- Đakovačko-osječka nadbiskupija: Đakovo, 2021.
7. ZNANSTVENI KOLOKVIJ O 100. GODIŠNJICI ROĐENJA BISKUPA ĆIRILA KOSA "In caritate, humilitate et vitae simplicitate - U ljubavi, poniznosti i jednostavnosti života" : zbornik radova sa znanstvenog kolokvija o 100. godišnjici rođenja dr. h. c. biskupa Ćirila Kosa, Đakovo 19. studenoga 2019. / [urednici Josip Bratulić, Pero Aračić, Mirko Ćurić.]- Zagreb ; Đakovo : Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, Zavod za znanstveni i umjetnički rad, 2020.
8. BOSMANS, Phil. Živjeti je radost. Vitamini za srce /Preveo Pavao Madžarević.- Zagreb : Kršćanska sadašnjost, 1994.- 121 str : ilustr ; 8° [tiskana posveta prevoditelja biskupu Ćirilu]

Život i djelovanje u serijskim publikacijama

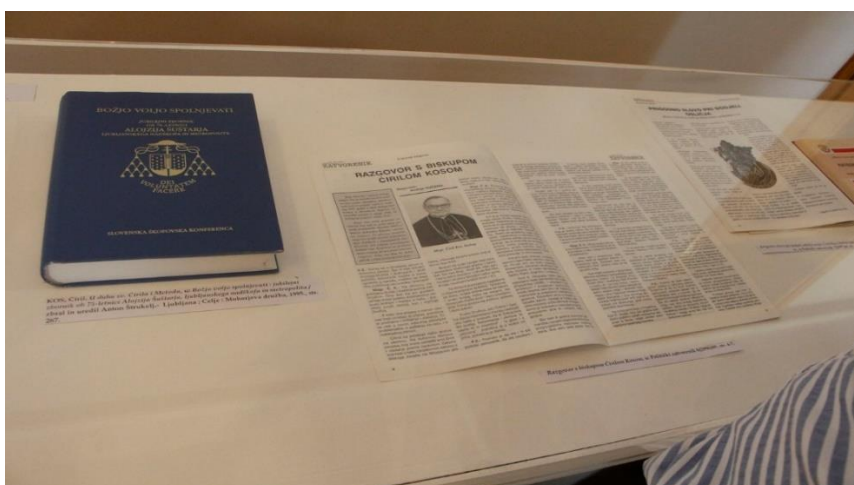
1. Đakovačka biskupija dobila biskupa //AKSA (1974)7(199), str. 1-2.
2. Đakovački biskup Ćiril Kos zaređen i ustoličen 17.III.1974. g. // Vjesnik đakovačke biskupije 102(1974)4, str. 63-77.
3. Nagovor novog biskupa msgr-a Ćirila Kosa // Vjesnik đakovačke biskupije 102(1974)4, str. 78-79.
4. Novo lice đakovačke crkve – S novim biskupom iskreno // Glas Koncila 13(1974)7, str.1. 8
5. Msgr Ćiril Kos – doctor honoris causa // Vjesnik Đakovačke i Srijemske biskupije 42 (117)(1989)3, str. 43-45.
6. Biskup mons. Ćiril Kos- kratki biografski podaci // Vjesnik Đakovačke i srijemske biskupije 122(1994)6, str. 145.
7. Svećenički jubilej 1944.-1994., str. 137-144.
8. VARGA, Gejza. Mons. dr. Ćiril Kos- zlatomisnik // Diacovensia 2(1994)1, 10-22.
9. JARM, Antun, Zlatna misa biskupa Ćirila u Đakovu // Vjesnik Đakovačke i Srijemske biskupije 122(1994)9, str. 223.
10. MARIJANOVIĆ, Luka. Biskup koji je neumorno već pedeset i pet ljeta sije Božje riječi. Dvadeset peta obljetnica biskupstva msgr. Ćirila Kosa // Đakovački vezovi (1999), str. 32-36.
11. SRAKIĆ, Marin. Mons. Ćiril Kos, biskup-život i djelo // Diacovensia 11(2003)1, str. 143-163.
12. In memoriam: Mons. Ćiril Kos, biskup đakovački ili bosanski i srijemski u miru // Vjesnik Đakovačke i srijemske biskupije 131(2003)7-8, str. 481-511.
13. KRALJEVIĆ ČILIĆ, Snježana. U Osijeku umro biskup Ćiril Kos // Glas Koncila 42(2003)28, str. 1-2.
14. KRALJEVIĆ ČILIĆ, Snježana. „ U najtežim trenutcima ostao je uz svoj narod.“ Oproštaj s umirovljenim biskupom đakovačkim i srijemskim, mons. Ćirilom Kosom // Glas Koncila 42(2003)29, str. 1.3.
15. Umro istaknuti član HDZP-a, umirovljeni biskup mons. Ćiril Kos // Politički zatvorenik 13(2003)136/137, str. 2.
16. Tema: Biskup Ćiril Kos // Vjesnik Đakovačko-osječke nadbiskupije 147(2019) 12, str. 1-43.

Život biskupa Ćirila Kosa u slici (Nadbiskupijski arhiv u Đakovu)

1. Matica krštenih (prijepis iz 1925. godine)
2. Svjedodžba polaznica (1931.)
3. Molba za primanje u Bogoslovno sjemenište
4. Biskupski tajnik (imenovanje 1962.)
5. Biskupsko ređenje 1974. u Đakovu
6. Spomen sličica pedesete obljetnice svećeničkog ređenja – Đakovo 1994.
7. Zlatna misa u Harkanovcima 5. kolovoza 1994.
8. Spomen sličica Mons. Ćiril Kos, biskup (1994.)
9. Dnevnik biskupa Ćirila (1984.)
10. Dnevnik biskupa Ćirila (1994.)
11. Osmrtnica biskupa Ćirila Kosa (2003.)

Slika 2. Prevoditeljski rad biskupa Ćirila

Slika 3. Pisana riječ biskupa Ćirila

Slika 4. Monografska izdanja

Slika 5. Život i djelovanje u serijskim publikacijama

Slika 6. Nadbiskupijski arhiv u Đakovu
(Zlatna misa u Harkanovcima 5. kolovoza 1994.)